

Bli kjent med Pensjonssparing med skattefordel (IPS) i SpareBank 1

Pensjonssparing med skattefordel (IPS) er en individuell spareavtale etter reglene i skatteloven paragraf 6—47 første ledd bokstav d.

Du velger selv hvor mye du vil spare til alderspensjon, innenfor visse beløpsgrenser, og hvordan pengene skal forvaltes blant de spareprofilene som SpareBank 1 tilbyr.

Du kan selv bestemme når du vil starte utbetaling av alderspensjonen, fra du fyller 62 år. I utbetalingstiden, eller fra fylte 70 år om utbetalingen starter senere, garanterer SpareBank 1 Forsikring AS at sparesaldoen ikke gir negativ avkastning (tap).

Dette dokumentet inneholder viktig informasjon både for deg som har kjøpt Pensjonssparing med skattefordel (IPS) hos SpareBank 1 Forsikring AS, og for dine nærmeste som vil motta utbetaling i tilfelle du faller fra. Dette er vilkårene for Pensjonssparing med skattefordel (IPS).

Punkt 1 og 2 beskriver Pensjonssparing med skattefordel (IPS) og hvordan investeringsvalgene fungerer. I punkt 3 finner du informasjon om prisen, i punkt 4 og 5 kan du lese om hvilke endringer du og SpareBank 1 kan gjøre med avtalen. Punkt 6 inneholder en oversikt over aktuelle lover og i punkt 7 finner du definisjoner og forklaringer på sentrale fagord vi bruker i dette dokumentet.

Det er viktig at du leser hele dokumentet for å få en fullstendig oversikt over de vilkårene som gjelder.

Ord du bør kjenne til

Når du leser forsikringsvilkårene, er det viktig at du kjenner disse begrepene:

- *forsikringsgiver* er SpareBank 1 Forsikring AS (heretter kalt «SpareBank 1», også omtalt som «vi» eller «oss»)
- *kunden* er den som har inngått avtale om Pensjonssparing med skattefordel (IPS) (også omtalt som «du»)
- *pensjonsavtalen* består av forsikringsbeviset og forsikringsvilkårene
- *forsikringsbevis* er SpareBank 1s skriftlige bekreftelse om at avtalen er opprettet og viser hvilke rettigheter du har etter avtalen

1 Slik fungerer avtale om Pensjonssparing med skattefordel (IPS)

Du kan inngå avtale om Pensjonssparing med skattefordel (IPS) fra du fyller 18 år. Avtalen gjelder fra den dagen SpareBank 1 mottar første innbetaling fra deg, under forutsetning av at vi da har fått alle de nødvendige opplysninger vi har bedt om.

1.1 Du må gi riktige og fullstendige opplysninger

Du har plikt til å gi riktige og fullstendige svar på spørsmål fra SpareBank 1.

Du må legge frem den dokumentasjonen SpareBank 1 ber om for å gjennomføre kundekontroll og løpende oppfølging av kundeforholdet. Det samme gjelder for den som krever utbetaling fra pensjonsavtalen.

1.2 Du bestemmer selv hvor mye du vil spare

Du bestemmer selv når og hvor mye du vil spare. Men du må passe på at summen av årlig sparing ikke blir høyere enn den beløpsgrensen som skatteloven fastsetter for hvert enkelt skatteår.

Hvis du også sparer til pensjon i IPS etter skatteloven paragraf 6-47 første ledd bokstav c, gjelder innskuddsgrensen samlet for pensjonsavtalene.

SpareBank 1 Forsikring AS har ikke ansvar for eventuelle skattemessige konsekvenser i tilfelle du tilsammen sparer et høyere beløp enn den fastsatte årlige beløpsgrensen.

Du kan spare så lenge du vil, men ikke etter at du har fylt 75 år.

1.3 Du bestemmer selv hvordan pensjonspengene skal investeres i sparetiden

Når du inngår avtale om Pensjonssparing med skattefordel (IPS), plasserer vi første innskudd i Alderstilpasset profil i en spareprofil basert på en forenklet kartlegging av dine risikopreferanser. Deretter kan du selv velge hvilken spareprofil pengene skal plasseres i.

De ulike spareprofilene som SpareBank 1 tilbyr er satt sammen av aksjefond og rentefond, eller bare aksjefond.

Du må selv ta stilling til hvilken risiko du er villig til å ta. Som kunde får du hele avkastningen, men du tar også hele risikoen for tap.

I punkt 2 kan du lese mer om hvordan spareprofilene fungerer.

1.4 SpareBank 1 garanterer mot tap i utbetalingstiden

Når vi begynner å utbetale pensjonen til deg, eller ved fylte 70 år om utbetaling starter senere, overtar vi forvaltningen av sparesaldo. Vi garanterer at sparesaldo, etter at kostnader og utbetalte pensjonsbeløp er trukket fra, ikke får negativ avkastning (tap) i utbetalingstiden. Altså garanterer vi at du får minst null prosent avkastning på pengene. Garantien innfris ved hvert årsskifte, ved flytting av pensjonsavtalen til annen leverandør, og ved dødsfall.

1.5. Når kan du begynne å ta ut alderspensjonen?

Du må gi oss melding når vi skal begynne utbetaling av alderspensjonen til deg. Tidligste startalder er 62 år, og seneste startalder er 75 år.

Vi begynner uansett utbetalingen når du fyller 75 år, med mindre du gir oss beskjed om noe annet.

Har du rett til arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra NAV, kan du likevel begynne å ta ut pensjon før du fyller 62 år. Årlig utbetaling fastsetter vi i forhold til uføreggraden. Utbetalingen varer så lenge du har rett til arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd. Gjenværende pensjonskapital utbetaler vi etter reglene om alderspensjon.

Du må melde fra til SpareBank 1 hvis du skattemessig flytter til utlandet mens du får utbetalt pensjon. Det vil si at du betaler skatt i det landet du bor i.

1.6 Hvordan beregner SpareBank 1 månedlig pensjon?

Når utbetalingen starter, finner SpareBank 1 den månedlige utbetalingen ved å dele sparesaldoen på antallet måneder pensjonen skal utbetales.

Alderspensjonen skal utbetales i minst 10 år, og opphører tidligst ved 80 år. Det vil si at hvis utbetalingen begynner når du er 62 år, finner vi det månedlige beløpet ved å dele sparesaldoen på antall måneder frem til du fyller 80 år. Hvis du venter til du er 75 år før utbetalingen begynner, finner vi det månedlige beløpet ved å dele sparesaldoen på antall måneder frem til du fyller 85 år.

Du kan avtale en høyere opphørsalder enn 80 år og en lengre utbetalingsperiode enn ti år, men ikke lenger enn at årlig pensjon utgjør om lag 20 prosent grunnbeløpet i folketrygden. Hvis sparesaldoen er lav, vil vi korte ned utbetalingstiden for å få en årlig utbetaling på om lag 20 prosent av grunnbeløpet.

SpareBank 1 utbetaler pensjonen månedlig fra den første i måneden og frem til opphørsdato. Ved dødsfall før opphørsdato utbetaler vi alderspensjonen til og med måneden etter dødsfallet. Hva som skjer med resten av sparesaldoen ved død, kan du lese nedenfor.

Sparesaldoen kan bare utbetales som månedlig pensjon, og den kan ikke utbetales som et engangsbeløp (gjenkjøpes).

1.7 Hva skjer med den oppsparte sparesaldoen hvis du dør?

Hvis du dør før hele sparesaldoen er utbetalt til deg som pensjon, bruker vi resten slik:

- a) Først sikrer vi barnpensjon inntil folketrygdens grunnbeløp per år til barn under 21 år. Hvis barnet dør før det fyller 21 år, opphører utbetalingen.
- b) Hvis sparesaldoen er større enn det som trengs for å sikre hvert barn pensjon som beskrevet over, bruker vi resten til å sikre etterlattepensjon til ektefelle, samboer eller registrert partner i minst 10 år. Hvis ektefellen, samboeren eller partneren dør, opphører utbetalingen.
- c) Hvis det er penger igjen når hvert av barna er sikret en pensjon lik grunnbeløpet i folketrygden, og det ikke finnes ektefelle, samboer eller registrert partner med rett til pensjon, utbetaler vi resten som et engangsbeløp til dødsboet.

1.7.1 Opplysningsplikt for den som krever utbetaling hvis du dør

Hvis du dør skal den som krever utbetaling gi oss de opplysninger som er nødvendig for at vi skal kunne vurdere kravet og utbetale pensjonen så snart som mulig.

1.8 Hva skjer hvis SpareBank 1 blir forsinket med utbetalingen?

Hvis SpareBank 1 blir mer enn to måneder forsinket med utbetaling av pensjon, skal vi betale forsinkelsesrente.

Den som har krav på utbetaling kan likevel ikke kreve forsinkelsesrente før SpareBank 1 har mottatt de opplysninger vi ber om og som er nødvendige for at vi kan starte utbetalingen.

2 Hvordan fungerer investeringsvalgene?

Før du starter uttak av pensjon, kan du velge hvordan sparesaldo skal investeres. SpareBank 1 tilbyr et utvalg spareprofiler som du kan lese om nedenfor.

Verdien av sparesaldoen følger kursutviklingen i den spareprofilen du har valgt, og avkastningen blir bestemt av den daglige kursutviklingen. Avkastningen kan bli positiv eller negativ. Det vil si at du kan tjene eller tape penger.

Du får hele avkastningen, men tar også hele risikoen for tap. Den faktiske verdien og avkastningen sparesaldo kan få, er avhengig av utviklingen i markedet, omkostninger og forvalternes dyktighet.

Tidligere avkastning er ingen garanti for fremtidig avkastning.

Det er SpareBank 1 som eier aksje- og rentefondsandelene. Du har rett til å motta utbetalinger som til sammen er lik verdien av din sparesaldo.

2.1 Hvilke spareprofiler tilbyr SpareBank 1?

2.1.1 Ferdig sammensatte spareprofiler

Én spareprofil er en sammensetning av fond som SpareBank 1 tilbyr som en blant flere alternative spareprofiler. Graden av risiko knyttet til spareprofilen bestemmes blant annet av forholdet mellom rente- og aksjefond.

2.1.2 Alderstilpasset profil

Alderstilpasset profil består av 100 prosent aksjefond inntil det er 27 år igjen til utbetalingen skal begynne. Deretter reduserer vi aksjeandelen gradvis frem til utbetalingen begynner.

2.2 SpareBank 1 kjøper og selger til gjeldende kurs

SpareBank 1 kjøper og selger til gjeldende kurs. Kursen fastsettes hver børsdag.

2.3 Hvordan opprettholder SpareBank 1 investeringsvalget?

Verdien av de enkelte fondene vil variere over tid. For å opprettholde den opprinnelige fordelingen mellom aksjefond og rentefond i den spareprofilen du har valgt, fordeler vi midlene på nytt hvis det trengs. Dette gjør vi ved å kjøpe og selge andeler i underliggende fond (rebalansere), og det medfører ingen ekstra kostnader for deg.

2.4 Hvilken dato plasseres eller innløses investeringene (verdivurderingsdato)?

SpareBank 1 bruker sparebeløpet ditt til å kjøpe andeler i de aktuelle fondene så fort som mulig og senest fem bankdager etter at vi har mottatt innbetalingen. Dette gjelder også når utbetaling av alders- eller etterlattepensjon skal starte eller hvis du flytter avtalen til en annen leverandør. Forutsetningen er at vi har mottatt melding om forholdet og at vi har mottatt de opplysninger vi har bedt om.

Når du endrer spareprofil (bytter fond) begynner vi justeringen senest første børsdag etter at vi har mottatt melding fra deg. Tegning av andeler vil normalt ikke bli foretatt før vi har mottatt sluttседler (bekreftelser) med opplysninger om innløst beløp fra forvalter(e) for alle forutgående innløsninger. I denne perioden tildeler vi ikke renter. Vi kan ikke gjennomføre fondsbytte før to børsdager etter at tidligere transaksjoner er gjennomført. I tillegg kan det komme oppgjørsdager.

Du står selv ansvarlig for kurstap som måtte skyldes uklare meldinger.

3 Hva koster Pensjonssparing med skattefordel (IPS)?

Vi fastsetter pristariffene i samsvar med Forsikringsvirksomhetslovens paragraf 3-3. SpareBank 1 har rett til å innføre nye priselementer.

3.1 Forvaltningshonorar

Forvaltningshonoraret dekker kostnader for forvaltning av spareprofilene og trekkes av saldo. SpareBank 1 kan endre pristariffen for forvaltningshonoraret.

3.2 Administrasjonsgebyr

SpareBank 1 beregner prisen for administrasjon av avtalen etter de gjeldende pristariffene, og trekker denne fra saldo. Du blir automatisk eKunde når du kjøper individuell Pensjonssparing med skattefordel (IPS) hos oss. Vi har rett til å endre pristariffen for administrasjonsgebyrene.

3.3 Pris for avkastningsgarantien

SpareBank 1 beregner pris for avkastningsgarantien, og trekker denne fra saldo. SpareBank 1 har rett til å endre pristariffen for avkastningsgaranti.

3.4 Har du rett til overskudd?

Avkastningen som spareprofilen gir, tilføres sparesaldoen daglig i tiden før avtalen har avkastningsgaranti. Avkastningen kan bli positiv eller negativ.

I utbetalingstiden, eller ved fylte 70 år om utbetaling starter senere, tilfører vi bokført avkastning månedlig. Årlig avkastningsgaranti på null prosent innfris ved hvert årsskifte, flytting av pensjonsavtalen til annen leverandør, og ved dødsfall.

4 Hvilke endringer kan du gjøre?

4.1 Hvordan kan du disponere over spareavtalen?

Pensjonssparing med skattefordel (IPS) er personlig og du kan ikke overdra den (selge den) til noen andre. Du kan ikke pantsette avtalen, eller på annen måte benytte den til dekning av dine kreditorer.

Du kan ikke si opp avtalen for å få utbetalt hele eller deler av sparesaldo som et engangsbeløp.

4.2 Kan avtalen flyttes til en annen leverandør?

Du kan si opp denne avtalen for å flytte den til en annen leverandør.

SpareBank 1 overfører sparesaldoen til din nye leverandør senest innen én måned etter at vi fikk melding fra deg.

4.3 Når opphører avtalen?

Avtalen opphører når hele sparesaldo er utbetalt som pensjon til deg, eller til dine etterlatte eller dødsboet hvis du dør. Avtalen opphører også hvis du sier den opp for å flytte den til en annen leverandør.

5 Hvilke endringer kan SpareBank 1 gjøre?

SpareBank 1 har rett til å endre vilkårene i forsikringstiden slik at de er i samsvar med lovgivningen. Dette gjelder også ved innføring av ny eller endret lovgivning. Lovgivningen inkluderer lover, forskrifter, utfyllende fortolkninger (rundskriv og lignende) og andre pålegg fra offentlige myndigheter. I tillegg kan vi gjøre praktiske og redaksjonelle endringer i vilkårene.

SpareBank 1 kan endre pristariffer. Hvis tariffen øker, skal vi gi beskjed om dette til deg minst fire måneder før endringen blir gjort gjeldende.

SpareBank 1 kan også endre betalingsmåten og betalingsrutinene.

5.1 Når og hvordan kan SpareBank 1 endre i spareprofilene

SpareBank 1 har rett til å endre sammensetningen av fond i spareprofilene, forutsatt at forholdet mellom aksjefond og rentefond opprettholdes.

5.2 Hva skjer hvis det oppstår uro i finansmarkedene

Hvis børser stenger, eller hvis det oppstår andre situasjoner slik at børsen ikke kan beregne eller innløse verdien på fondsandeler i en periode (force majeure), kan SpareBank 1 med samtykke fra Finanstilsynet utsette forpliktelsene vi har etter spareavtalen.

5.3 Hva skjer ved krig og katastrofe

Hvis Norge kommer i krig, kan Kongen bestemme at ytelser etter denne avtalen bare skal utbetales delvis. Kongen kan også gjøre andre nødvendige endringer i avtalene for å dekke underskudd i et livsforsikringsforetak som følge av krig eller katastrofer.

6 Lovhenvisninger og regelverk

I tillegg til vilkårene gjelder reglene i lover med forskrifter. Disse er særlig relevante for Pensjonssparing med skattefordel (IPS):

- lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven)
- lov om innskuddspensjon
- lov om verdipapirfond
- lov om forsikringsavtaler
- lov om forsikringsvirksomhet
- lov om finansforetak

Pensjonssparing med skattefordel (IPS) følger norsk lov.

Hvis det er konflikt i reglene som fremgår i forsikringsbeviset, og reglene i disse vilkårene, så er det reglene i forsikringsbeviset som gjelder. Det betyr at forsikringsbeviset gjelder foran vilkårene. Forsikringsbeviset og vilkårene gjelder – i denne rekkefølgen – foran lovbestemmelser som kan fravikes.

7 Definisjoner og forklaringer

Nedenfor finner du en alfabetisk liste med definisjoner av noen av ordene som er brukt i dette dokumentet.

Avkastning

Gevinst eller tap på en investering.

Administrasjonsgebyr

Prisen for administrasjon av avtalen.

Barn

Dine barn, herunder adoptivbarn, stebarn og fosterbarn.

Børsdager

De dager i året hvor Oslo Børs og eventuelle andre utenlandske børser er åpne for kjøp og salg.

Fond

Et verdipapirfond er en kollektiv investeringsportefølje, der mange aktører (privatpersoner og bedrifter) har gått sammen om å plassere sine midler i verdipapirmarkedet. Forvaltningen utføres av et fondsforvaltningsselskap.

Forvaltningshonorar

Prisen for forvaltning av investeringsalternativene.

Forsikringsbevis

SpareBank 1s skriftlige bekreftelse om at avtalen er opprettet og viser hvilke rettigheter du har etter avtalen.

Forsikringsgiver

SpareBank 1 Forsikring AS (også omtalt som «SpareBank 1», «vi» eller «oss»).

Forsinkelsesrente

Rente ved forsinket betaling etter forsikringsavtaleloven § 18-4.

Investeringsvalg

Din beslutning om hvordan pensjonspengene skal plasseres innenfor de spareprofilene SpareBank 1 tilbyr.

Spareprofil

Én spareprofil er en sammensetning av fond som SpareBank 1 tilbyr som ett blant flere helhetlige plasseringsalternativ. Graden av risiko knyttet til den enkelte spareprofil bestemmes blant annet av forholdet mellom rente- og aksjefond.

Leverandør

Bank, livsforsikringsselskap, pensjonsforetak, verdipapirforetak eller forvaltningsselskap for verdipapirfond som tilbyr individuell spareavtale etter reglene i skatteloven paragraf 6—47 første ledd bokstav d.

Oppgjørsdager

Antall dager fondsforvalter bruker til innløsning av andeler.

Pris for avkastningsgaranti

Prisen for garanti mot negativ avkastning i utbetalingstiden, senest ved fylte 70 år om utbetaling starter senere

Samboer

Person som du har felles bolig og felles barn med, eller lever sammen med i ekteskaps- eller partnerskapslignende forhold. Forholdet må ha bestått uavbrutt i de siste fem årene før dødsfallet.

Det må ikke foreligge forhold som ville hindret at lovlig ekteskap eller partnerskap kunne blitt inngått.

Spiresaldo

Opptjente pensjonspenger der verdien av de fondsandeler som er tilordnet din avtale er beregnet etter gjeldende kurs.

Sparetid

Tiden fra første innskudd er innbetalt til utbetaling starter, senest til 75 år.